

STANOWISKO
Związku Powiatów Polskich
Warszawa, 16 grudnia 2008 r.

**w sprawie zmian w ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu
i wymianie gruntów**

Obecne zapisy ustawy z dnia 26 marca 1982 r. - o scalaniu i wymianie gruntów nie pozwalają starostom na rozwiązywanie problemów związanych z prowadzeniem postępowań scaleniowych.

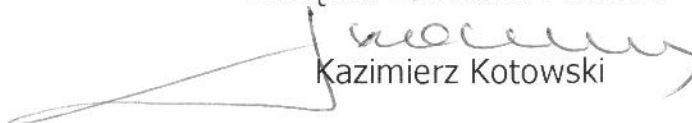
Mimo ogromnej troski o właściwą realizację swych powinności ustawowych, (z zachowaniem i ochroną interesów uczestników scaleń), prowadzone procedury budzą opór i nieufność mieszkańców terenów wiejskich.

Aktualnie w Sejmie prowadzone są prace nad nowelizacją ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, wobec czego, zwracamy się do parlamentarzystów o uwzględnienie propozycji zmian zgłaszanych przez Związek Powiatów Polskich (w załączeniu).

Wynikają one z doświadczeń praktycznych, sygnalizowanych przez starostów z obszaru całego kraju.

Jesteśmy przekonani, że wprowadzenie tych zmian pozwoli na osiągnięcie ustawowego celu, jakim jest sprawne i efektywne prowadzenie postępowań scaleniowych i wymiennych.

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Kazimierz Kotowski

Załącznik do Stanowiska ZPP

1) Proponujemy brzmienie art. 3 ust 3:

ust. 3: Odmowa wszczęcia postępowania scaleniowego następuje w drodze decyzji. Za szczególną przyczynę odmowy uważa się brak środków w budżecie przewidzianym na rok budżetowy w którym złożono wniosek. W takiej sytuacji organ jest zobowiązany przewidzieć środki na następny rok budżetowy.

2) Proponujemy uzupełnienie art. 3 o ust. 4 i 5 w brzmieniu:

ust. 4: Starosta umarza postępowanie scaleniowe w przypadku nieprzyznania w okresie trzech lat, licząc od daty jego wszczęcia, środków finansowych na prowadzenie postępowania.

ust. 5: Postępowanie scaleniowe wszczęte, a niezakończone przed upływem 10 lat od daty jego wszczęcia, może zostać umorzone w drodze decyzji starosty.

Dotychczasowe ustępy art. 3 oznaczone jako 4, 5, 6, 7 otrzymałyby, odpowiednio numer 6, 7, 8, 9.

3) Proponujemy brzmienie art. 9 ust. 1:

ust. 1: Jeżeli liczba uczestników scalenia przekracza 10 osób, postępowanie scaleniowe prowadzi się z udziałem rady uczestników scalenia w składzie 3 - 12 osób, jako organu doradczego, wybieranego i odwoływanego przez uczestników scalenia z każdej wsi objętej scaleniem.

4) Proponujemy dodanie, po art. 9, art. 9a w brzmieniu:

ust. 1: Właściwy starosta określi tryb pracy i szczegółowe zasady wynagradzania członków rady uczestników scalenia, przy uwzględnieniu że działalność rady uczestników scalenia finansowana jest ze środków przeznaczonych na realizację prac scaleniowych.

ust. 2: Pracodawca zobowiązany jest zwolnić, od pracy zawodowej członka rady uczestników scalenia w celu umożliwienia mu uczestnictwa w pracach rady.

5) W art. 10 proponujemy dodanie ust. 5 w brzmieniu:

ust. 5: Do działalności komisji pełniącej funkcje doradcze w zakresie oszacowania gruntów i opracowania projektu scalenia stosuje się przepisy art. 9a ustawy.

6) Proponujemy art. 19 w brzmieniu:

Sąd na wniosek starosty znosi bez odszkodowania służebności gruntowe,

obciążające grunty objęte scaleniem lub wymianą, które utraciły dla nieruchomości władnącej wszelkie znaczenie.

7) Proponujemy art. 20 w brzmieniu:

Stan własności określa się na podstawie danych zawartych w księgach wieczystych lub na podstawie innych dokumentów, jak prawomocne decyzje administracyjne albo prawomocne postanowienia sądowe. Powierzchnię działek i użytków oraz klasy bonitacyjne gruntów określa się według danych z operatu ewidencji gruntów i budynków.

Szczegółowe uzasadnienie proponowanych zmian

Artykuł 3

Organ, otrzymując wniosek o wszczęcie postępowania, nie musi dysponować środkami budżetowymi na ten cel. Stąd zasadne byłoby wprowadzenie regulacji umożliwiającej zarówno odmowę wszczęcia jak i umorzenie postępowania, które nie może być kontynuowane ze względu na brak środków. Obowiązek przewidzenia środków budżetowych na rok następny jest środkiem zapobiegawczym swobodnemu odmawianiu wszczęcia postępowania i dalszego jego prowadzenia przez organ administracji.

Rozwiązaniem alternatywnym byłaby możliwość wprowadzenia dodatkowej przesłanki zawieszania postępowania administracyjnego z powodu braku środków budżetowych (art.97 kpa).

Finansowanie prac scaleniowych ze środków Budżetu Państwa rodzi wiele problemów z uwagi na ograniczone możliwości ich skutecznego pozyskania. Przyjęte - proponowane brzmienie ust. 3,4 i 5 umożliwi organom prowadzącym postępowania na elastyczne działanie, zarówno w obliczu problemów finansowania prac, jak i wszelkich innych (natury organizacyjnej) uniemożliwiających realizację celów ustawowych.

Artykuł 9

W art. 9 proponujemy wykreślenie zapisu o społecznym charakterze działania rady uczestników scalenia. Charakter taki skutecznie komplikował prace tego ciała kolegialnego, ponieważ członkowie rady, biorący udział w przewidzianych

normami prawa czynnościach bezpłatnie, zaniedbywali swoje obowiązki, co bezpośrednio rzutowało na efekty pracy rady. Taka sytuacja utrudniała skuteczne podejmowanie decyzji ze względu na brak obecności członków na posiedzeniach w liczbie umożliwiającej prawidłowe działanie (brak wymaganego quorum). Proponowana zmiana winna naszym zdaniem przyczynić się do zmarginalizowania znanych powszechnie uciążliwości dla prowadzenia postępowania scaleniowego.

Uzupełnienie treści ustawy o art. 9a jest naturalną konsekwencją zmian w art. 9 ustawy (negacja społecznego charakteru prac rady). Organ prowadzący postępowanie powinien określić, biorąc po uwagę szereg przesłanek natury organizacyjnej i finansowej charakterystycznych dla danej sprawy, tryb prac i zasady ich finansowania. Istotnym jest, poczynione wprost, w drodze ustawowej, określenie źródła finansowania prac doradczego ciała kolegialnego oraz umożliwienie jego członkom aktywnego udziału w czynnościach poprzez ustawowy zapis o konieczności udzielenia zwolnienia przez pracodawcę od wykonywanej pracy zawodowej.

Artykuł 10

Proponowane brzmienie jest konsekwencją sugerowanych zmian polegających na dodaniu art. 9a. W przedmiotowej ustawie obok rady uczestników scalenia funkcjonują również ciała kolegialne zajmujące się szacowaniem gruntów oraz opiniowaniem zasadności zarzutów dotyczących projektu scalenia. Ciała te mają charakter społeczny, co w praktyce czyniło problematycznym zaangażowanie ich członków w realizację istotnych obowiązków wynikających z ustawy. Objęcie wymienionych ciał kolegialnych regulacją proponowaną art. 9a umożliwi podniesienie efektywności ich funkcjonowania i w praktyce przyczyni się do większego nimi zainteresowania wśród społeczności lokalnych

Artykuł 19

Zmiana ma charakter porządkowy, zmierza do jasnej interpretacji i określenia podmiotu uprawnionego do składania wniosku do Sądu o zniesienie służebności. Dotychczasowe brzmienie przepisu takiej jasnej odpowiedzi i określenia Starosty jako uprawnionego podmiotu nie podawało.

Artykuł 20

Dotychczasowe brzmienie przepisu wywodzi się z czasów sprzed przemian ustrojowych w Polsce, kiedy pozycja i znaczenie ksiąg wieczystych były całkowicie zmarginalizowane w sposób zamierzony. Aktualne domniemanie prawne wynikające z ksiąg wieczystych, dotyczące między innymi prawa własności ujawnionego w księgach, stwarza bezpieczeństwo prawidłowego wskazania podmiotów, którym ustawa winna nadać przymiot uczestnika postępowania. W razie sprzeczności, danych z ksiąg wieczystych lub innych dokumentów własnościowych z danymi z ewidencji gruntów, ogólne przepisy i zasady postępowania dają pierwszeństwo danym z ksiąg wieczystych. Stąd też wskazanie w przepisach scaleniowych właśnie ksiąg wieczystych jako bezpiecznego i wiarygodnego źródła danych o podmiocie własności wydaje się w pełni uzasadnione.